

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“
04.3.1-VIPA-V-101 PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ ATNAUJINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 1 PROJEKTO DERINIMO WWW.ESINVESTICIJOS.LT PAŽYMA**

Eil. Nr.	Pastabos, pasiūlymai	Išvadų, pasiūlymų ir pastabų vertinimai bei komentarai
Atsakymas į raštu pateiktas UAB „Teisa“ pastabas		
1.	<p>Prašome kultūros paveldo objektams, kurie yra valstybinės reikšmės, numatyti išimtis, kad būtų taikomas priemonių vidurkio atsipirkimo laikotarpis arba pailgintas atsipirkimo laikas. Paminėtina, kad Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. balandžio 29 d. įsakyme Nr. 1-111 „Atrinktų valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų tinkamų atnaujinimui 2015 metams sąrašas“ įtrauktas Lietuvos nacionalinio dramos teatro pastatas, todėl atitinkamai Aprašas turėtų būti pakoreguotas pagal sąrašė esančius objektus bei statinio kategoriją.</p>	<p>Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 patvirtintoje Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje (toliau – Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa) investicijų į energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones atsipirkimo laikotarpis yra numatytas ne ilgesnis nei 20 metų (kuomet projektas įgyvendinamas finansinės priemonės būdu). Vadovaujantis šia programa, buvo parengti gražinamosios subsidijos priemonės projektų atrankos kriterijai ir 2015 m. birželio 18 dieną patvirtinti 2014 – 2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto posėdyje. Specialusis projektų atrankos kriterijus, numatantis atsipirkimo laikotarpį buvo patvirtintas toks: „kiekvienos projekte pasirinktos įgyvendinti energijos efektyvumo didinimo priemonės, nurodytos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos priede, paprastasis atsipirkimo laikas turi būti ne ilgesnis nei 25 metai“.</p> <p>Pažymėtina, kad projektus finansuojant priemonės Nr. 04.3.1-VIPA-V-101 „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ lėšomis (grąžinamosios subsidijos būdu), apribojant kiekvienos pasirinktos įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumą didinančios priemonės paprastąjį atsipirkimo laiką, yra užtikrinamas spartesnis lėšų sugrąžinimas ir greitesnis jų pakartotinis panaudojimas kitiems energijos efektyvumo projektams, tuo užtikrinant, kad bus įgyvendinti Energijos efektyvumo direktyvos Nr. 2012/27/ES tikslai iki 2020 metų ir pasiekti 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodikliai.</p> <p>Atkreipiant dėmesį į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. balandžio 29 d. įsakymą Nr. 1-111, primename, kad valstybei nuosavybės teise priklausančiuose šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų atnaujinimas taip pat bus finansuojamas pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 „Energijos</p>

		<p>vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“. Taip pat paminėtina, kad minėtas sąrašas yra sudarytas vadovaujantis metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 1-42.</p>
2.	<p>Aprašo 17 punkte trūksta išaiškinimo, kada projektas yra didelės apimties, ar kuo vadovaujantis projektas priskiriamas minėtam punktui.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projektų finansavimo sąlygų aprašo (toliau - PFSA) projekto 3 punkte nurodyta, jog „Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose“ ir 3 punkte nurodytuose dokumentuose. Kadangi ši sąvoka yra apibrėžta viename iš teisės aktų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 patvirtintose Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų veiksmų programą, taisyklėse, todėl PFSA ji nėra kartojama. Aiškumo dėlei informuojame, kad „Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas didelės apimties projektas – iš Europos regioninės plėtros ir (arba) Sanglaudos fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas, kurį įgyvendinant vykdomi darbai, veiksmai arba teikiamos paslaugos, skirti nedalomai ekonominei arba techninei užduočiai, kurios tikslai aiškiai nustatyti, atlikti, kai bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma yra didesnė nei 50 mln. eurų, arba projektas, kuris prisideda prie teminio tikslo skatinti darnųjį transportą (angl. <i>sustainable transport</i>) ir šalinti pagrindinių tinklų infrastruktūros kliūtis ir kurio bendra tinkamų finansuoti išlaidų suma yra didesnė nei 75 mln. eurų. Finansines priemones apimantys projektai didelės apimties projektais nelaikomi.“</p>
3.	<p>Aprašo 21 punkte numatyta, kad <i>Projektas gali būti pradėtas įgyvendinti nuo paraiškos pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos, tačiau projekto išlaidos iki finansavimo projektui skyrimo yra patiriamos pareiškėjo rizika, tačiau Aprašo 51.2 punkte nurodyta, kad <.... Aprašo 12 punkte nurodyti pareiškėjai gali pateikti išorės energijos vartojimo audito ataskaitą, parengtą ne anksčiau, kaip iki 2014 sausio 1 d.>.</i></p>	<p>Atsižvelgta. Vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K–316, 401.1 papunkčiu tinkamos išlaidos yra laikomos išlaidomis, patirtomis ir apmokėtomis laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., su sąlyga, kad visos projekto veiklos nėra baigtos iki pareiškėjui pateikiant paraišką. (Valstybės pagalbos schemos išankstinio derinimo su Europos Komisija atveju, tinkamos išlaidos būtų laikomos išlaidomis, patirtomis po sprendimo finansuoti projektą priėmimo.)</p>

4.	Aprašo 30 punkte nurodyta suma (4 mln. eurų) turėtų būti padidinta bent iki 8 mln. eurų.	Atsižvelgta iš dalies. PFSA nurodyta suma kultūros paveldo pastatų atnaujinimo projektams 6 mln. eurų.
5.	<p>5.1. Aprašo 34 punkte prie tinkamų finansuoti išlaidų nėra įtrauktos įrangos įsigijimo išlaidos (energiją taupantys įrenginiai), kaip tuo tarpu Aprašo 26 punkte, nuodyta <.. padidintas pastatų energinis efektyvumas ir sumažintos metinės pirminės ir galutinės energijos sąnaudos.>. Atsižvelgiant į tai, energiją taupantys įrenginiai turėtų būti priskirti ir įtraukti į tinkamą išlaidų biudžetą.</p> <p>5.2. Aprašo 34 punkte prie tinkamų finansuoti išlaidų nėra įtrauktos pirkimo ir pirkimo procedūrų parengimo dokumentai (konsultacijų teikimas). Atsižvelgiant į tai, kad paraiškų teikėjai neturi pakankamai patirties įgyvendinant tokio pobūdžio projektus bei siekiant išvengti pirkimo procedūrų pažeidimų, ko pasekoje paraiškų teikėjai gali pasiekti nuostolių (korekcijų taikymas ir pan.), rekomenduotume, kad pirkimo dokumentų parengimo ar konsultacijų teikimas pirkimo procedūrų klausimais paslaugos būtų prie tinkamų finansuoti išlaidų.</p> <p>5.3. Siekiant tinkamai ir efektyviai įsivertinti darbų planavimą, rekomenduojame Apraše įvardinti projektinių pasiūlymų ir paraiškų galimą pateikimo laikotarpį.</p>	<p>Neatsižvelgta, kadangi pagal šį aprašą bus finansuojamos Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328, nurodytos energijos vartojimo efektyvumą didinančios priemonės, kurios, kaip tai nurodyta priemonių finansavimo sąlygų apraše, bus finansuojamos pagal eilutę „Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“. Atkreiptinas dėmesys, kad jeigu norima finansuoti priemonė nėra pastato inžinerinių sistemų dalis, tokiu atveju ji nėra tinkama finansuoti. Pagal STR 2.01.09:2012 „Pastatų energinis naudingumas. Energinio naudingumo sertifikavimas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. D1-674, scenos apšvietimo įrenginiai nėra vertinami, nustatant pastato energinę klasę.</p> <p>Neatsižvelgta, kadangi PFSA projekto 34 punkto lentelės išlaidų eilutėje „Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą“ yra numatyta finansuoti fiksuotąją projekto išlaidų normą netiesioginėms projekto administravimo išlaidoms, neįskaitant paraiškos parengimo išlaidų, Projektų taisyklių 10 priede nustatyta tvarka. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ 435 punkto papunkčiuose nurodytos išlaidos, kai netiesioginėms projekto išlaidoms apmokėti taikoma fiksuotoji norma, negali būti priskiriamos tiesioginėms projekto išlaidoms.</p> <p>Neatsižvelgta, kadangi vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1-21, „Dėl valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ 11 punktu, Energetikos ministerija galimiems pareiškėjams išsiųs kvietimą teikti projektinį pasiūlymą bei 12.3. papunkčiu šiame kvietime bus nurodytas „projektinio pasiūlymo galutinio pateikimo terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 30 dienų nuo dienos, kada kvietimas patalpinamas Ministerijos tinklalapyje www.enmin.lt, išskyrus atvejus, kai Ministerijai suderinus su pareiškėju ir jam sutikus</p>

		<p>tinkamai parengta paraiška gali būti pateikta per trumpesnę laikotarpį“. Tuo tarpu vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymo Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ 29 punktu, kiekvieno <i>projekto paraiškos pateikimo terminas</i> bus nustatomas valstybės projektų sąrašė. Todėl PFSA nebus įvardijamas nei projektinio pasiūlymo terminas, nei paraiškų galimas pateikimo laikotarpis.</p>
Atsakymas į raštu pateiktas Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabas		
	<p>Atkreipiame dėmesį, kad Projekto 22 punkte netiksliai nurodytas teisės aktas.</p>	<p>Atsižvelgta. PFSA projekto 22 punktas patikslintas „Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano“.</p>